

OTAKAR HANUŠ

JÁ JSEM VÍNNA.

ROMÁN LŽI

Druhé vydání

1928

V PRAZE

NÁKLADEM MĚSÍČNÍKU „GRANÁT“

Románová příloha, 4. kniha

Své ženě

LÍBENCE

v lásce a obdivu

Grafické závody V. & A. Janata v Novém Bydžově.

Když vyšla z nádraží, nemohla si dostať ujasnit, proč vlastně přijela do tohoto velkého města, které jí více unávovalo nežli imponevalo. Byly jí lhostejny všechny vejkalé domy a svůdné výklady, neporovnávala úpravnou dlažbu ulic s blátem a prachem cest své dědiny, nenacházela na svém okolí nic, nic zvláštního než tu smutnou jistotu, že sem přijela, za něčím snad nepěkným a nedobrým. Otevřela svou tobožku — měla velkou, koženou tobožku po otci — a hledala v ní dopis, který jí dnes ráno svým úpravným písmem poručil, aby vsedla na vlak a jela, přijela, aby se nebouřila proti svému Osudu, jehož moc si představovala jako sílu nezlomitelného zákona.

A jak rozvírala zmačkané psaní, které znala téměř napamět, zachvěla se jakýmsi neodůvodnitelným strachem, že je pozorována ze všech oken velkých domů, ze všech krámů, výčepů a vozů, že je okukována bloumajícími vozky, lenivými šoféry a apatickými posluhy, že všechn vzduch, kouřem a prachem naplněný, je přesycen neviditelnými pohledy, které nenuceně a lehkomyslně praví: „Však to víme, Heleno Rottrová: přijela jste sem za chlapcem!“

„Obrátila se plaše a couvla před imaginární frontou svých ruků nazpět do nádraží, které se již prázdno a vypadalo docela lhostejně. A zaledkně se znova na dopis. Tu — dotknutí se pohledem jako amuletu — ztratila svůj ostých a napřímila se pod vlivem pudového vědomí, že nekoná nic špatného, jde-li za svou láskou.

A začervenala se radostně.

Láska, kterou prostě a horoucně pocífovala, seděla v jejím srdci jako zdravý, nevyparáděný pták. Nebyl to skřivánek mladičkých básníků, ani fénix zkušených erotiků. Taková nahnědlá, chocholatá slepička tam seděla, kvokačka chlácholivě a spokojila se vším, každým zrnkem, každým drobečkem. Nepoznala dosud egoistické a vyspělé lásky zralých žen, žádajících si každé vteřiny a myšlenky vyvoleného milence. On, krásný, sličný a upravený On byl jejím pánum, zbožňovaným otrokářem, takovým hrozným a sladkým Pánembohem pro ni byl a mohl činiti co chtěl. Mohl milovat, pomilovat, odkopnout, přivábit a zradit — všechny jeho činy byly v jejích očích spravedlivé a nepodléhaly výtkám, neboť On nemohl v podstatě učiniti ničeho zlého, poněvadž i jeho týráni bylo jaksi projevem určitého citu pro ni a to jí stačilo.

Oh, jak si ho zamílovala, jak si ho zamílovala cudnou náruživostí, jak se jím naplnila až po okraj svého Já a nepoprášla v sobě nikomu dru-

hému místečka. Přišel, veselý malíř, do zapadlé dědiny a maloval jejich statek, protože byl krásně starý a pyšnil se nejvyšší lomení všechno letělo, uhánělo, i jeho slova nebyly milý a lichotivý trysk, jeho slova se nechávala sešikovat ve výbojnou falanx a dobýt srdce jediným slavným náporem! Bála se ho, ale věděla, že mu nesmí odporovat, protože ho milovala! Opovážila by se odporovat svému bohu? I panna Maria klesla na kolena a řekla pokorně: „Aj, já dívka pánu, staniž se mi podle slova tvého!“

I Heleně se stalo podle slova jeho ...

A ta noc, ta noc, ta voněla jetelem. V lese houkaly sovy a snášely se sametovým letem až na paseku, kam jí malíř Král vylákal stručným šeptem a šelmovským přimhouřením oka. Seno bylo v kupkách, nepokosený jetel voněl a hvězdy byly na dosah ruky. Alespoň se jí zdálo, že se k ní řítí s výše čistočisté oblohy a mění se v planoucí kruh. Projela jí ostrá, nikdy před tím nepocítěná bolest, ale potom ji zaplavilo blaženství a pocítila, že je ženou, duší poddanou, rozkošným majetkem a že má pána. To ji činilo šťastnou. A tak pročífovala své ženství. Nechtěla panovat, chtěla k někomu vzhlížet z hloubi své prostoty a naplnit se vědomím radostné pýchy, že činí svého boha spokojeným.

A zhřdla trochu ve svém nitru. Dopoulosaváde byla první služkou v domě svého otce a zdálo

se již všechno e zcela neužitečnou. Neoceňovala své přání a vážila svých mozolů — to bylo něco, být! Ale nyní! Sklonil se k ní kdosi navoněný, toužil po její přítomnosti a z ostydhu naznačoval, že mu její tělo lahodí. Zdálo se jí, že stoupala v ceně a nabývá významu, že — pronikána mužem — dospívá vlastně želaného celku a je povýšena nad všechny svobodné. A takovou jasnou, rozjásanou milenkou mu byla, takovým sluncem večer vycházejícím a takovým květem za noci se rozevírajícím, že lichotivě uznal její půvab, její oběti a poctil ji novým a novým něžným laskáním.

Odejel a neloučil se nijak zvláštně. Nezanechával v dědině kus mládí s kusem srdce. Nalezl dívčinu, která uměla být přijemnou a beznáročnou. Maloval a miloval, domaloval, domiloval, svázel třínožku a krabici s barvami řemenem a dal jí sbohem na dvoře jejich statku a stoupal pak vesele do stráni. Zahleděla se za ním, ale nepocítila žádného zmatku a nebyla nikterak poděšena. Stalo se něco, co bylo předem mlčky umluveno: sešli se dva lidé, nalezli v sobě zálibení, dali si krásné chvíle a rozešli se. Takové to bylo. Prosté a jednoduché.

Ani mu v duchu nezavycítala, že nejevil žádné bolesti z odchodu. On, pán, činil co mu bylo libo a odešel proto, že chtěl. Proč by byl zarmoucen? Vždyť mu dala všechno a ráda, bez

 PDF-XChange Viewer
Click to buy NOW!
www.docu-track.com

jediného promýšlení se sřítila do jejího života a ráda uhnula, když mu začínala vadit v cestě.

Nezesmutněla po jeho odchodu. Nosila teplo jeho těla a pod pletí si ukryvala všechny jeho polibků. Měla ho ve své duši neustále, třebaže byl za horami a třeba ani nevzpomímal.

Až dnes ráno, téměř po měsíci, přinesl listonoš lehce načrtaný vzkaž. „Přijed“, psal, „čeckám ne Tebe v ateliérku, stýská se mi po tobě“. A dodával ještě něco milého a srdečného, takového něco důvěrného, co svěřujeme jenom dvěma očím a jenom jednomu oušku. Byla na poli. Listonoš ji vyhledal mezi ženci a podstrčil jí psaní kamarádsky se šklebě — bylo přece známo, že tohle žihle s panským jménem Helena se pobláznilo a snad i spustilo.

Tedy ještě dnes ráno byla na poli — ale brzo odložila roubík a naravnala si záda, zrudla, chtěla říci něco běžného a samozřejmého, ale zakoktala se a zmizela mezi panáky. Tam čtla jeho psaní po prvé, po druhé už ve světnici a mačkala je v kapse své sukně, když drmolila otci něco o pražské tetě, o její nemoci a o okamžitém příjezdu.

„Ukaž to psaní!“ Zahulal na ni.

Užasla. „Kde je? A Bože, já hloupá, že já ho někde zasela?“ A přeslechla strohou otcovu řeč, vyběhla na zápráží jako vítr rovnou mezi kuřata s nožem v ruce, vraždila je s veselým

a pak schystala máslo, uzené... „A chvíle“ vzbomněla si.
Po tom si přečtla psaní na nádraží a pak se napamět ve vlaku, vrývajíc si do mozku do mramoru zrovna ta nejprudší a nejrozkochanější slova, která ji hladila a znova a znova rozněcovala. Proto přijela do Prahy jako ze země i s kořáním vyrvaná, jaksi nesvá, apatrická k okolí, ale silná ve svém živelném chtění a zraky připnutá k vůdci hvězdě.

A teď čte jeho psaní už po sté, jistě po sté. Má vsednout na vůz elektrických drah číslo šest a ještě tak dlouho, pokud neuzří vody. Uchopila svůj uzel a košík, neshrbila se, ale napřimila pod svým břemenem a vklouzla do vozu, nedívajíc se zvědavě ani polekaně kolem sebe. Jede. Je jí sedmnáct let a už má milence! Jak je to krásné! Všecky ty naparáděné slečinky nepochopí velkou slavnost jejího srdce a neocení možný zvuk zvonu v něm vyzvánějících: „Milenec, milenec, mi-le-nec!“

Něha prostých písni, na jarmarku slyšených, oplavila její myšlení svým žalobným rytmem. Uměla jich hodně a všechny opěvovaly lásku žalostně a beznadějně, končice vždy smrtí milenců. Ale její a jeho hrob nebude u lesa jako hrob Mnislava a Běly, poněvadž jim nikdo nebrání a mohou se mít rádi. (Oh, jak to drnčí, jak to žezezo, násilím a lidskou zpupností k sobě montované, vykřikuje a laje kolejím! Zda-li

pak už je u vody?) Láska je něco velmi osvátného, poněvadž dává do srdce nekonanou nádež, kdy je všechno vyžehleno a zvony všechny se houpají v taktu a vyzvánějí: milenec, milenec, mi-le-nec...

Až tam nahorec bydlí. Má k nebi blíže a je sám. Stoupala svěže do schodů jako by na veselku šla a smála se v duchu svému ranci, který mokval krví zabitých kuřat. Když zazvonila a on otevřel, uzřela pootevřenými dveřmi nahou ženu spěšně se v květovaný šátek halící a tu se jí zazdálo, že přece není všechno v pořádku.

Uvítal ji flegmaticky a potlačil smích. Byla trochu směšná se svým rancem a košíkem a měla tak úzkostlivě vyjevené oči.

„Ani jsem tě nečekal!“ řekl, vyndal lulku z úst a odplivl. Ohlédl se rozpačitě.

„Ale psal jsi!“

„Psal... pili jsme trochu a pak jsem psal. — Mám zde model...“ Znovu zrozpačitěl. „Musíš odpustit. Nech ty věci zde a přijd asi za hodinu!“

Položila ranec a koš na dlážky v předsíni a zůstala nad nimi skloněna, aby získala trochu času a mohla zde ještě chvíli zůstat. — Pak se vztýčila, zbrunátněla a vyrvala ze sebe: „Ty... ta nahá ženská...“ a chtěla dokončit svou zoufalou otázku, zda skutečně není ničeho mezi nimi, ale zastyděla se tak kruť, že i dýchat nemohla a vyběhla bez pozdravu ven, klopýtajíc

dech, nechávajíc vyjeveného Frantu Krála před prahu dveří s lulkou v ústech. Subíhala dolů, náhle trochu žárlivá a žadostivé krve zardělá, zopakovala si všechny jeho něžnosti i lhostejná vyprávění o běžném druhu dívek, které za pár korun stojí nahé malířům modelem, nemajíce k nim obyčejně jinak nijakých citovějších vztahů. Byla už téměř v parteru, ale zastavila se na svém bláhovém útěku a stoupala znova do schodů, trochu zahanbena dětinskostí svého počinání a nakypřila si znova duši, která již již se začínala pokrývat bolící korou.

Na ohbí schodů v třetím poschodi kmitla se kolem ní mladá holka s rozbujněnými, dovdávými vnapadami. Měla pleskavou, trochu pomáčkanou sukničku, nosík po pražsku do výše ohnutý a kolem očí malé vrásečky. Běžela, skákala se, schodů, zachichtala se, zašmejdila sukní jako třasořitka, cupla, znova vyprskla a byla už dole v mezaninu, i se svou bílou, trochu pošpiněnou a chvatně oblékanou blúzičkou.

„To byla ona!“

Helena se nahnula přes zábradlí. „To byla ona! Stála tam před ní ještě chvíli tak, jak ji pánbůh stvořil, a teď už běží. V hrsti držela korunku. Chudák holka!“ Došla k jeho dveřím a zaklepala.

Franta otevřel docela flegmaticky a řekl: „Pojd! Už jsi se umoudřila? A co dělají u vás?“

Neodpověděla, vcházejíc do ateliér rozžhaveného a jenom letmo zahledla Frantou malovaný, přes nějž tento zoval strakatý šátek jakoby se nechum-

Padla na ni tíseň, když uzřela jeho stůl, kde se potácely sklenice mezi vytlačenými tubami, kousky housek, špinavými, zamaštěnými papíry a štětci. Milovala úpravné světnice jejich statku, kde každá sklenka měla na jarmaře své místo a každý obrázek svůj hřebíček — a teď vpadla do něčeho nového, protilehlého, deprimujícího. Takovéhle kostely nemají míti páni bozi prostých děvčat! Okradají se o svou záři, o svůj nimbus, žijíce v lajdáckém okolí, které působí i na jejich rozběhaný charakter.

Za jednoduchou zástěnu tušila jeho lože dle pošpiněné cíchy, vykukující zvědavě jako hubená, umolousaná sousedka ze dveří. Její vrozený vkus, smysl pro čistotu a úpravnost bouřil se v tomto nepříjemném okolí, které nebylo ani stvořeno pro sebehrubší práci! Představovala si malíře jako zdatného dělníka božího, jako představitele krásy nejen svou prací, ale celým svým životem a okolím. Ale nemohla dopřemítat, poněvadž ji už Franta objal kamarádsky v pase a vtiskl jí na ústa smyslný polibek, pod nímž se zachvěla jako bříza pod nárazem vichru.

Její chřípí se rozšířilo. Vsála do sebe jeho vůni, ucítila jeho mužství, onu zvláštní směs výpachu pleti, tabáku a látky, zamrkala prudce

oči... panovávajíc svou ženskost, která pod-
muto nepřipravenému svodu.

„Přesla jsem ti kuřátko a kus mláslo. Také
je tam v koší.“ — Zasmála se. „Bylo
vlastně určeno mé nemocné tetě. Ne, ne,
jen si to nech“, pospíchala ho uvědomit, „to já
rekla jenom tak, že teta... Otec se krabatil!“

„Vymluvila jsi se!“

„Vymluvila. Nebyl by mne za tebou přeci
pustil. — Ale máš to zde divné!“

„Nelšíbí se ti u mne?“

„Ne! Nemáš ani kytičky za oknem a špinavu... Počkej!“ zvolala, podléhajíc náhlému nápadu a vyběhla do předsíně, kde při svém příchodu zahlédla plechové vědro. Zírala na ni zvedavě, ale když napustila vodu do vědra a sháňela se po rýžáku a hadru, pochopil.

„Snad bys...“

„A proč ne? Což to není tvůj domov a tedy také trochu můj? Chudáčku“, zalitovala, poklekajíc na podlahu s hadrem v ruce, „on se o tebe nikdo nestará, kde kdo tě šidí, ale žádný ti zde nic neuklidí. Bože, to je špiny!“

„Od loňska zde nebylo myto!“ ozval se z pláteného křesla, neodvažuje se jí vymluvat její počinání.

„Od loňska!“ Zhrozila se. „Od loňska! A to v tom spíš? A co ty peřiny?“

Vstala a nahledla za zástěnu. Spatřila zašpičenou postel, rozházenou jako vrabčí hnízdo.

Otrásala se hnusem. Jak je to možné, že hletom spí! Ošklivila by si jenom do těch peřin, kdyby nebyly jeho!

„Spíš zde sám?“ začtveračila, očekává hlým strachem jeho odpověď.

„Sám! S kým bych spal, když ty zde nejsi?“

„Což my jsme spolu někdy...“

„Nu, doslova ne, nespali jsme spolu, ale tam, na louce, vís?“

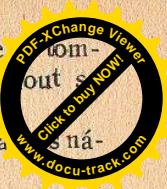
Vstal a naklonil se k ní. „Nech toho, sedneme spolu, popovídáme si a pak...“

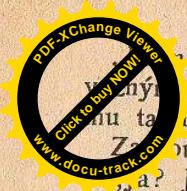
„Ne!“ krčila se, odhánějíc hadrem do térnou ruku jako moučku, „nemohla bych zde, mezi tím vším svinstvem! Až bude čisto, potom!“

A pustila se do práce s jakousi obnovenou chutí, protože si uvědomila, že ji pak čeká něco příjemného a krásného.

Zatím co klečela a drhla, provádějíc rytmické pohyby svými nádhernými kyčlemi a masitymi rameny, seděl Franta nečinně v křesle, dýmal z lulký a zvolna se rozplameňoval její živou krásou.

Měl v sobě jemný umělecký cit a dovedl se také dívat na ženy s chladnou zpytavostí, s jakýmsi l'art pour l'artismem, obdivuje znalecky jejich proporce, pohoršuje se nad vadami a chybami. Ale ta, co zde klečela, ta nebyla vzata ze žádného běžného tuctu, to byla živá, vyslovená krása bez poskvurny a kazu.

„Vidíš!“ se vdával“, řekla pojednou s lehkým smíchem. „Kojanovský fořt říkal naše-
mu tomu takovi, že by mne od minuty chtěl!“

Zasmávala: „A co ty?“

„A? Jak se můžeš ptát, když víš, že mám ráda tebe?“

Zastavila se v řeči, poněvadž slova „mám ráda tebe“ nebyla pro ni nikterak přesvědčivá. Ždímajíc hadr, zeptala se zpytavě svého srdce, jeli tomu skutečně tak? Srdce neodpovídalo, jenom prostá její logika promluvila za ně. Jak by ho neměla ráda, když mu náležela?

„Ráda, nerada“, povídá flegmaticky Franta, „lásku je prchavá. Já si tě nevezmu, to ty dobré víš!“

„Copak čekám na vdavky?“

„I to seví, že ano! Každá ženská jako ty jsi, se chce vdát, protože se musí na někoho dřít!

Nedá jí to! Vidíš, sotva jsi přijela, už mi zde poklízíš. A proč? Za čtrnáct dní to všechno zase zpustne. Je to marná práce!“

Chtělo se jí odporovat, chtěla mu říci, že nepracuje marně. Chtěla mu říci, že se přijela do Prahy s milencem potěšit, ukoujit se v jeho náruči, vybit své touhy. A nemohla by mu patřit v tomhle zmizerněném okolí. Bylo jí, jako by čistá a střízlivá přišla po ránu do hospody, kde po celou noc zuřila zběsilá pitka. Takové okolí přece nenaladí k milostnému rozblouznění!

„Vidíš!“ oddechla si vztávajíc, „už — A prohlédlo to hned — nepozorovalo.“ „Prohlédlo — ale bylo zde útlunění, já si už na atelierovou špínu zvykl...“

„A nezachce se ti někdy mít domov s hezkým nábytkem, spraveným prádlem, s celou tou čistotou, kterou ti může připravit jedině žena?“

„Ne! Já mám jiné cíle. Tenhle domov — to je jenom nutné zlo. Zaskočil jsem jenom na chvíli do Prahy; příští týden odjedu a budu venku až do podzimu!“

„Kde?“

„Tam, kde najdu vhodné partie!“

„A děvče!“

„Nemysli si. Taková příhoda jako s tebou, ta se málokdy přitrefí. Všecka děvčata nejsou tak prudká!“

„Tak hloupá, chtěl jsi říci!“

„Cožpak je lásku hloupostí?“

„Poslyš! Co myslíš, byla to mezi námi lásku?“

Já tě měla ráda, to vím, ale ty?“

„Byla's mi milá!“ odpověděl vyhýbavě.

„Milá!“ opakovala po něm posměšně, spouštějíc si vykasovanou sukni. „To není nic zvláštního! Mně je třeba milý i kojanovský fořt — ale ráda ho nemám! Co bys tomu řekl, kdybych i s ním ... zarazila se v proudu myšlenky, zamílčela chouloustivé slovo a dořekla: „jenom proto, že je mi milý?“

„Co bych mohl říkat? Věděl bych o tom?“

te tomu!"

"Máš bych mláčet, poněvadž jsem si tě žád-
nou rázou zahou nezavázal".

"Já by ti toho líto?"

"No? Každý má rád hezké dívče. — A
znám ho?"

„Kojanovského?"

„Ano!"

„Je sice už nemladý, ale sporý a hodný. Ne-
kříč na lidí a myslivnu má jako ráj. Pěkný do-
bytek ve stáji", rozehrávala se, „hus, slepic, ka-
chen habaděj — vidíš, byla bych milostpaní a
nosila bych klobouk. A takové štěstí zahazuji jen
pro tebe a ty nic!" Zasmála se ironicky a ulpěla
na něm zvědavě očima.

„Jakže — já že nic? A co mám dělat?"

„Přijet zase k nám a chtít mne!" Zvroutněla.
„Je tam přece trochu smutno a ta práce, víc,
ta taky není všecko. U nás je všechno přísné,
jako v soudní síni mi to připadá, člověk je
pořád obžalován, že málo pracuje. A pochvají,
povzbuzení nikde. Všechno je jako samozrej-
mé. Vidíš, já na tohle nikdy nemyslela, až u
tebe, kde se cítím trochu svou a trochu paní.
Tam můje srdece a duše neznamená nic, tam se
oceňují pouze moje ruce. Smějí se mi, že čtu
knížky. Jestli pak taky čteš?"

„Nemám času!"

„A to je mi tě líto! Já u knihy zapomenu na
celý svět — jenom na tebe ne. To se mi vždycky

zdává, že ty a já se plachtíme vsemi těm-
mými moři, že ty a já bydlíme spolu v
hotelu a večeříme pod plataný — víš, o-
všechno v těch knihách tak krásně vyp-
Pak ve své komůrce na tebe vzpomínám a n-
chce se mi ani spát!"

Aniž by pozorovala, stávala se zase pomalu
služkou a otrokyní svého pána. Vzhlížela k němu
úsměvněji a úsměvněji, pokorněla a hledala v
jeho očích přívětivý pohled. A Franta, lajdácký,
dobrý, ale nepevný Franta se koupal v jejích
slovesch, zdál se sám sobě důležitým proto, že
je tak krásně a obdivujícě tímto dívčetem
milován.

Helena nakrájela chléb, namazala jej máslem
a na rendličku upravila několik vajíček. Obědvali.

„Tak — a teď něco zapít!" řekl důležitě
Franta a sáhl pod postel, vytáhl dvě láhvě vína
a nalil do naražené skleničky. „Budeme pít oba
z jedné!"

Napila se a hned se rozjiskřila. Všechny šťávy
jejího sedmnáctiletého těla začaly pracovat jako
míza ve stromech na jaře. Usedajíc na Frantův
klín, dala mu cítit všechny pružné ovály své
postavy a útočila na jeho smysly svým rozkvět-
lým mládím.

„Je nevýslově půvabná", říkal si Franta se
zamhouřenýma očima a líbal ji. „Je nevýslově
půvabná — ale co s ní? Pomilovat, pomilo-
vat..." vztahl ruku a vypil prudce celou skle-

vína, „ale co pak? Eh, co pak?“ odpověděl jedem na lůžko, které Hejena upravila tím způsobem, že zakryla jeho špinavé cíchy někvetovanými šátky.

„Ty moje malá, krásná, hezoučká!“ začal se vmlouvat do vášně a prudce ji k sobě tiskl. Jí nebylo zapotřebí podobného násilí na samu sobě — hořela, majíc zvlhlé rty a zavřené oči. Prožívala slastné očekávání, neunikala mu, měnila se v loutku, která vědomě dává činit se sebou co kdo chce, poněvadž ten, kdo právě chce, chce jen krásně, moudře a vítězně.

„Máš mne rád?“

Stýskalo se jí po jeho mazlivých slovech i zážadonila o ně. Proč jí nesvádí šepcem a horkým, zažíhavým dechem, proč ji nehladí tak roztřeseně jako jindy?

„Napij se!“

Nalila a podala mu sklenku. Zvrátil ji do sebe. A jakoby tímto víinem přilil oleje do uhasínajícího požáru, rozburácel se a zapletl se do jejího těla.

Potom odpočívali zmatení, ale jenom na chvíli. Franta se brzo našel, vstal s lože a začal si zpívat a pít. Ale ona, která po prvé odhodila svůj stud a nevnímala pouze pasivně jeho milování zúčastňujíc se kvasu celou svou vášní, pocítila instinktivně, že kdosi nový, neznámý vstoupil do jejího života. Byla si jista, že hlu-

biny jejího těla se otevřely a vysály sebe počátek zrození nového tvora a to ji narukoval tak spanilým pomyslením, že se očistovánkou a nadějí na vytvoření nového člověka.

Ale jenom na tak dlouho se radovala, pokud se smysly neurovnaly, pokud nad nimi mozek nenabyl vlády. Potom se zhrozila nových možností a zeptala se tříše:

„Ty, Franto, co jestli budu mít děťátko?“

Mávl flegmaticky rukou: „Na to nemysli!“

„Ale vždyť je to tak lehce možné! Neopustil bys mne?“

„Neopustil!“

Posadila se na lůžku a bylo jí blaze. Neopustil by ji! Nezanechal by ji v trampotách a hanbě! Hodný, milý Franta! Musela se znova ubezpečit jeho šlechetností:

„A co bys dělal?“

„Co. Co? Ty nevíš? E, jdi, jsi ty hloupá holka! Zavedl bych tě někam a z děťátka by nebylo nic. Anebo...“, ušklíbil se chytrácky, „on by pan fořt taky neodolal, kdybys mu v lese vstoupila do cesty a pak by bylo přece po starosti! Byla bys paní fořtovou a děťátko by tu bylo nádavkem!“

Otočil k ní hlavu, čekaje, že se bude stejně s ním cynicky usmívat. Ale v jejích očích a v jejích rysech volalo zoufalství a lomilo tam rukama. Chtěl ji odbýt novým „Eh, jdi, ty jsi hloupá holka!“ ale ona se před ním zvolna

do majestátní výše, rostla, přísněla, stárla
o zrakem v několika hrozných vteřinách
a zkrátka drkotat zuby:

„Ikhle ty si představuješ to své „neopustím
te?“ Abych v sobě zabila život, na který ne-
mám práva, nebo abych se pověsila hodněmu
člověku na krk pouze pro svou vinu? Franto!“
zahořekovala a rozplakala se, „tys mne neměl
nikdy rád, tys mne jenom chtěl jako jiná děv-
čata — a nic víc!“

„A co sis myslela? Viš, že se nemohu vázat!“
Přál si býti hrubým. Bylo mu, jako když
v něm voda po povodni opadává, jako by se
v něm ředita krev před bouřením zhuťnělá. Ne-
uměl překlenout vznikající propast mostem lá-
sky; byl celkem poživačník. Nasytil-li své smy-
sly jídlem milování jako brichopásek lahůdkami
žaludek, odcházel bezohledně od prostře-
ného stolu a nemíval ani strojené laskavosti pro
tu, která se mu dávala. Helena vycítila jeho fleg-
maticnost a byla by křičela vztekem, že pod-
léhala stále jenom tak, beznáročně, na rozkaz,
nezádajíc si žádných duševních dokladů jeho
náchylnosti. Ale po chvíli, když se v něm nic ne-
hnulo a on k ní nepokročil a za ruce ji nevzal,
vztýčila se, osušila slzy a řekla: „Půjdu!“

„Už? A kam?“

„Domů. Dříve k tetě a pak domů.“

„Kdy se uvidíme?“

„Proč bychom se měli vidět?“

Zahleděla se na něho cize a trochu
vistně. Hledala v jeho tváři všechno
co jí rozehrávalo a síilo, ale bylo jí,
náhle prohlédla, jako by šupiny s oči
a zestárla o deset let. A tu, ve vychlá-
atelieru, v zápacu terpentýnu a špinavého lizu,
objevilo se jí její omámení jako tajemný hrad
v dálkách, který opustila a nikdy, nikdy již
nedobude. Nepřemyšlela dříve, upokojována
sladkou lehkovážností, o dosahu svého vzdá-
vání se a o všem, co ztratila, poněvadž její
srdce bylo rozblouzněno prokletou první láskou,
ale nyní, když nahlédla v pusté Frantovo nitro,
zdálo se jí, že byla přepadena a narkotisována
loupežníkem. Cesta k němu, cesta z domova
do atelieru byla poseta nadějemi — ale cesta
zpět?

Franta se kymácel na židli a cpal zahnědlým
prstem tabák do lulky. Je to sakramentský ži-
vobytí! Ženské jsou prach podivné a je vskutku
škoda, že je člověk přeci někdy potřebuje.

A Helena sbírala svůj koš a raneček, stála
v atelieru jako propuštěná služka a čekala žhavě
na jedno jeho slovo, kterým by se mohla znova
obloudit, opít, omámit, aby srdce tolik zby-
tečně nebolelo. Ale Franta nic, nic, jenom lulku
cpe, dívá se pryč a pije.

Oh, Heleno, Heleno, do jakés to přišla špíny!
Jaké to bylo bahno, že v něm stála až po
pás a mermomocí chtěla v něm celá utonout!

něr neslyšnými kroky dospěla ku dveřím.
„Sbohem!“
„Já říkám, že už?“
„Sbohem!“

„Nemáš nic na srdeci?“

„Nic, nic, jen to, že jsem tě v něm měla!“
„To jsou zbytečné řeči.“

„Také si myslím. A proto jdu. A ty, ty... nech mne už na pokoj!“

Vrzly dveře a Franta zůstal sám. Chvíli nečítal nic, ale pak se mu zdálo, že se zbavil zlého svědomí.

Vstal, protáhl se líně, namazal si krajíc chleba máslem, uvelebil se v plátěném křesle a stoicky filosofoval nad Heleniným odchodem. Nemrzel se, že zmizela. Zatoužil po ní mezi páťou a šestou čtvrtkou, napsal dopis alkoholem inspirovaný a ani nečekal, že by se — poslušná — u něho zjevilá. Přišla, podarovala se, odešla. Je to konečně správné. Ženy mají být beznáročné a zbytečně umělce neobtěžovat. Inu...

Franta se zakousl do krajice a chutě žvýkal; pozoroval s potěšením, že mu zbývá ještě jedna láhev.

„Konec konců to byla hodná holka!“ vyjádřil si výsledek svého přemítání a důkladně jej zapil.

Zatím se Helena Rottrová potácela Prahou a marně se namáhala, aby shromáždila své myšlenky rozutíkané jako vojsko po prohrané bitvě.

Nemohla se ničím ukonečit, nikoho obdržet, než samu sebe, poněvadž se do míst u bolestí přivedla jen svou vlastní, nejvlastně vinu. Bez

Blížila se k obydlí své tety s matkou, důvodnou nadějí, že snad u ní, přísně, i trochu utíšení a kousek domova pro své srdeč.

Vešla do polomoderního domu v zastrčené ulici a zazvonila. Kraplavé zvuky rozdrnčeného zvonku zachrástily černým, nehybným vzduchem. Ozvalo se vyšepťalé hafání neviditelného psa, potom se čísi kroky došouraly ku dveřím a ostrý hlas je prořízl otázkou:

„Kdo je?“

„Já!“ řekla tiše Helena.

„Kdo „já?“ To by mohl říci každý! Já!“

„Já! Helena!“

„Helena?“ Hlas si neuvědomoval a přemítal. Potom zazněl suše a nepřekvapeně: „Helena! Aha! Tak pojď!“ Řetízek zachrástil a dveře se otevřely. „Vítám tě ve jménu božím a očisti si boty, abys mi nezamazala podlahu!“

„Rukulíbám!“

Hnala se po tetině ruce vědouc, že ruka bude zdánlivě utrhovat, ale potom se přeci ráda nastaví k políbení. A jak se skláněla nad suchou, drápovitou ruku, otřelo se jí cosi o nohy. — Uskočila.

„To je Fifinka! Neboj se, nic ti neudělá! Pojd! Co tě ke mně vede?“

lhla Helenu za ruku. Předsíň byla temná, měho okna, plná skříní a harampádí. Pod obrazem prskalo věčné světlo. Obě ženy vešly do kuchyně, která působila dojmem zanosti a věčného smutku.

„Sedni si sem!“ poroučela teta Heleně a ta usedla na pokraj vydřhnuté lavice, nemohouc se soustřediti k vyznání. Pozorovala zatím svou tetu, malou pohyblivou vduvu po úředníčkovi, zestárlou v šetření a uskromňování se. Paní Rozamová byla věčně oblečena v černý, upnutý šat, který nemohl ničeho zrazovat ani napovídат, poněvadž na jejím asketicky vyzáblém těle ničeho k zradě a ná povědi nebylo. Měla drobný obličej s vysedlými kostmi, oči jízlivě pichlavé a ostrý nos pražských klepen. Její celý profil se skládal pouze z přímek a vyjadřoval savoir vivre své majitelky: „Jsem přísná a šetřím!“

Fifinka se dobatolila k Heleniným nohám. Byl to šerdený, olysalý psík chraplavého hlasu a vypoulených očí, které seděly v lebce jako černé višně ve spáleném, nepodařeném koláči.

„Tak mluv, holka! Proč jsi přišla?“

„Přišla jsem vám říci, tetičko, že jsem doma lhala!“

„A to jdeš říci mně? Od toho je kněz! Ten ti odpustí; já ne! A proč jsi lhala?“

„Řekla jsem, že mi píšete, abych k vám přijela a zatím jsem jela do Prahy za...“

„Za nějakým flamendrem, vid?“

„Tetičko!“

„A teď jdeš ke mně, abych taky lhala? a po mohla ti z kaše?“ Teta se mentorská ladila. „Ó, ne, milé děvče, ó ne, tohle já sice ráda povídám nevezmu!“

A když Helena jen hlavu klopila a nevídala, zahořekovala vdova náruživě: „Tvá matka — dej jí pánbu lehké odpočinutí — byla taky taková! To máš po ní pěkné dědictví! Tak mluv, řekni, co jsi provedla?“

Helenin hlas zakolísal, ale pak se upevnil a žaloval. Nesváděla na nikoho svou vinu. Byla samá a chtělo se jí žít. Všechno v ní jaksi volalo, nevěděla proč, ale podlehla...

„Pro svaté rány Ježíše Krista! Ty jsi padla?“

Cisté, téměř zářivé Heleniny čči potkaly se s očima tetinýma.

Vyčetla v nich opovržení, hnus a — radostnou povýšenosť. Paní Rozamová byla ráda, mohla-li se mravně pohoršovat. Mravní pohoršení — to byl svátek pro její zbožnou, katolickou duši. Požehnala se svatým křížem, aby pevněji čelila svodům dáblovým a započala svůj výslech:

„Kde jsi ho poznala?“

„U nás, doma!“

„Kdo to je? Jak dlouho jsi ho znala?“

„Asi čtrnáct dní!“

„A to jsi se hned s ním spustila?“

„Tetičko!“

na propukla v pláč.

„Máč!“ odbyla ji teta suše a povýšeně, „Máč, kde je toho pravého slova! Spustila jsi se?“ „Máč može...“

„Váš s. Kdybys měla pořádné modlitby, neby se ti to! — A kde?“

„Tam, za vrchem, na pasece!“

„Jako zvířata! Jednou nebo víckrát?“

„Já už nevím... Tetičko, tetičko, nemuč mne už! Já jsem tolik nad tím nešťastná!“

Helena se svezla na kolena a zoufale zařekovala: „Mně na tom nic nebolí než to, že jsem s láskou nepodlehla lásce, ale jenom chtění! Já si vždycky všechno jinak představovala, jinak kreslila, jinak vysnila! Já vždy myslela, že tomu prvnímu musím patřit na věky a ono se zatím všechno stalo jenom tak, jako u jiných, bez kouska duše a zvláštních radostí. Tetičko, tetičko, já tě nejdu prosit o pomoc ani o slitování nebo odpusťení, já se jdu jenom k tobě vyplakat a pak zase odjedu k nám, kde nikdo nic neví! Mně se to ani nezdálo hříchem, poněvadž hřich nemůže být tak čistě a mile krásný a myslím, že ani pánbu mi nezazlívá a...“

„Nehřeš, nehřeš!“ vykřikl hystericky černý, přímkový stín. Fifinka zakašlala. Stín zalomil divadelně rukama: „Nehřeš, nehřeš, nebo sjede blesk do tohoto domu a rozmete ho do posledního prášku. Ty jsi snad myslila, že pánbu

najde v tvém pelešení se zalíbení? A ani pravé lítosti ani pravého pokání?“

„Proč bych litovala toho, čeho mne lícíni! Mně není líto mé lásky, mně jenom mne nechal stát jako snad každoujinou.“

„A že tě už nechce!“

„Nechce?“ Helena se trpce usmála. „Nechce? Chtěl by mne zase, ale jenom na chvíli, jenom tak — ty vís! A já bych se mu zase dala, jenom kdyby...“

„Ven! Jdi ven! Jdi ven a neurázej můj dům!“ Paní Rozamová učinila před sebou znamení kříže. Pohlédla na jarmareční svaté obrazy, které visely na začernalé zdi kuchyně a cupala rozčileně ke kropence, aby postříkala Helenu svěcenou vodou. „Mluvíš se mnou jako lehká holka, jako holka bez studu a cti v těle! Obrať se k bohu!“ volala fanaticky, „a zeptej se ho, jestli ti odpustí!“

Heleniny oči zshedly. Spáchařa skutečně hřich? Bylo v jejím počinání něco, co by mohlo urazit boha, kterého si představovala vždy jako vše-slitovníka, nikdy však jako nesrdečného, ještěného nepřítele?

V temné, smrkájící se kuchyni stály proti sobě dva světy. První, vysušený na kost katechismickými zásadami a proniknutý přísným názorem na chyby bližních, bouřil se a třásl se odporem i jakýmsi sadistickým, erotickým podrážděním. Druhý, slunný a čistý, příroda samá,

teprve divit, že se mraky stahují, když něco přirozeného a samozřejmého. Helena byla zmatena. Neznala dobře své tety. Jen, že je zbožná a chodí do kostela den co! „Modlářka!“ říkával otec. „Kouše pánu bohu paty!“ Ale přes jeho pošklebky a posměšky zdála se teta Heleně býtí spásou celé rodiny, prostředníkem mezi lidmi a bohem, poněvadž s ním důvěrně obcovala a pronášela úsudky i rozsudky jeho jménem. Nečekala však, že tento vzor křesťanské lásky dovede tak stroze zatracovat, neodpouštět a lát! Myslela, že vloží svou poblouzněnou hlavu do tetina klína, vypláče se, vyslechně moudré a tišivé rady a půjde usmířena na nádraží. Ale teď... teď... teď se jí zdá, že skutečně spáchala něco hrozného a ne-napravitelného. I teta nad ní láme hůl. Bože můj! Ale jenom tu hůl láme, pomocné ruky nepodá!

Zvedla se ubitě a malátně. Zašeptala: „Tak mi to odpusťte, tetičko, že jsem se na vás vymluvila. Já zase půjdu!“

„Nikam nepůjdeš!“

Pichlavé oči si uvědomily, že je zde nutno něco katolického vykonat.

„Zůstaneš u mne!“

„A co otec?“

„Ten se nezfantí, nepřijedeš-li! Nebo!“ tetin hlas řezal jako břitva, „nebo mu mám napsat, co se s jeho dcerou stalo? Vidíš, to nechces“,

ironisovala Helenin bojácny pohled. „A bysi šla, tak jak jsi, plná hřichů, zlzbídáčelá? Jsi špatná! Jsi špatná!“ opovýšeně, „ale já ti pomohu!“ sládla, „pro Krista a jeho smrt!“

To byla vysvobuzující slova! Helena znova usedla a rozhlédla se uklidněněji.

Teta rozsvítila malou petrolejku, nasadila brýle a šmátrala se ke skříni, kde měla uloženy náboženské knihy.

„Projdeme spolu svatou knížku, theologii morálky od svatého Alfonse Maria de Liguori, doporučenou od papeže Pia desátého a Lva třináctého všem bloudícím katolíkům. Zůstaň, kde jsi!“ rozkázala chvějícím se hlasem, „já ti přečtu, co svatý Alfons Maria de Liguori o tvé vině soudí!“

Listovala.

Helenu přeběhl mráz. Seděla ve tmě, ozářována žlutým a červenavým světlem petrolejky, působící dojmem krvavých, nemocných očí. Fílinka chrápala, dusíc se tloušťkou a tetiny rty se změnily v tenkou, bezbarvou přímkou, tisknouce se k sobě namáhavě a úsilovně.

Listy mastně mlaskaly. „Půjdeš zítra k zpočíti a přijímání, aby se zbavila svého hřichu.“ Teta se dívala na Helenu studeně a řezavě přes brýle. „A teď poslouchej!“

Hlas paní Rozamové se zachvěl v extasi a rozsekával ticho úsečnými slabikami:

„Dcero má, neuvažuješ, že jsi vedla život duše zatracené? Nepozoruješ neresti, kterous spáchala?“

K ti učinil tvůj bůh, kterého jsi tak zne-
uctila?“ „Cím jsem ho zneuctila? Cím?“ myslela
soufála Helena, ale přimknula se hned k te-
tiným slovům, aby alespoň v pokání nabyla
útěchy. „O, dcero!“ kázala povyšeně teta, čtouc
z knihy o lampu opřené, „kdybys zatím, bě-
hem této noci zemřela, kam bys přišla? Kde
bys nyní byla? Byla bys ve věčném ohni pe-
kelném! Co by se stalo, kdybys pokračovala ve
svém životě, který jsi doposud vedla? Můžeš
být zachráněna?“

Probuď se a viz, že — nepolepšíš-li svých
mravů — jsi již zavřena! Čeho jsi získala z to-
liku hřichů? Nepomýšlís, že si připravuješ dvoj-
násobné peklo, první zde na zemi, sestávající
ze strachu a bídy, druhé skutečné, které tě čeká
po smrti?“

Jehly zraků zabodly se do Heleniny tváře.
Ta seděla ve své tmě smutná a ponížená, schy-
lujíc hlavu pod těžkými vyhružkami neúpros-
ného světce. Teta přeskočila několik odstavců
a pokračovala:

„Dcero! Chceš se odvrátit od těchto hřichů?
Že ano? A poněvadž jsi k tomu odhodlána,
bud veselé myslé. A nyní vyprávěj všechny své
hřichy, nezamlčujíc ničeho! Prosím tě, střez se,
aby s neposkvrnila tuto nejsvětější povinnost, po-
něvadž by to byl největší hřich ze všech, které
jsi podnes spáchala. Proto řekni vše s pev-
ným duchem, přemož sama sebe, vyznej vše
otevřeně, neboť bůh jest ochoten ti odpustiti!
Bůh jest ochoten ti odpustiti!“ opakovaly

znovu a přísně přímkovité rty, „ale musíš se
zítra zpovědníkovi vyznat do posledního
čárky!“

„Propadnu se hanbou!“ řekla Helena . . .

„Tak!? A pelešit se — to jsi se hanbou
nepropadla? Bud ráda, že se vyznáš knězi, který
je na místě božím, nežli bys se měla vyznávat
svému příštímu muži.“

„Já se nevdám!“ vyjekla Helena náruživě,
„já se neydám právě jenom proto, že bych mu
musela všechno říci. Tomu, svému muži, spis
a nutněji než zpovědníkovi!“

„O, páterovi Roštlapilovi neutečeš!“ zasmála
se jizlivě teta, „neboť ten to byl, který mi tuhle
svatou knihu dal a dle ní zpovídá. Ten si tě
vezme zítra na paškál. Jen počkej!“

Hubené prsty se znovu pobořily do mlas-
kajících listů knihy. Ale pak ji rázně zavřely,
jediným hmatem strhly brýle s nosu a zabub-
novaly na stůl:

„Heleno, připrav se a zpytuj své svědomí.
Usteleš si zde na podlaze, abys svou pokorou
dokázala Ježíši Kristu, že se chceš vzdát všeho
hampejznictví. Ale dříve poklekni a pomodli se
se mnou, aby tě bůh osvítil a dal ti pravou
lítost!“

Tenké, jezovitské rty sklonily se nad komá-
nek lampy a shasly její světlo podrážděným
fouknutím.

Helenu sice temno zaledklo, ale pak ji mi-
losrdně uklidňovalo a vlaze laskalo její rozčilení.
Zatím teta poklekl na podlahu a zdvihla suché
ruce k svatým obrazům:

„tě náš, jenž jsi na nebesích...“
„na nebesích,“ opakovala ozvěnou He-

„Posvěť se jménu tvé, přijď království
tvé...“

„...království tvé...“

„Jako v nebi...“

„...tak i na zemi!“ došepťávaly horoucně mladé rty. Ostrý, asketický hlas tetin se fanaticky rozsvíhal, bídcoval temnotou úporně pronásenými žádostmi modliteb a zabral se do sebe s jakousi hypnotizující se vášní.

Jednotlivé výkřiky litaní zůstávaly však bez ozvěny a když se ze zanícení probuzená paní Rozamová obrátila, aby řekla Heleně na dobrou noc několik zbožných katolických sentencí, spatřila v rudé záři věčného světla její mladé pružné tělo spokojeně na holé zemi oddychující. Jenom kolem úst rostl zatrpklý tah a vrýval se vráskovitě do pleti.

Paní Rozamová zaváhala.

Má? Nemá?

Posléze se ji přece zjelelo uštvané neteře a neprobudila ji. Zasyčela jenom povýšenou nadávkou a vklouzla, odstrojujíc se trochu rozčilené, pod duchnu hubenou jako ona sama.

Něco zavrňelo a zachrčelo.

Filinka se škrábala do postele své paní.

Vdova vztáhla rychle ruku, uchopila opatrně fenku a přitiskla si její olysalou kůži na nahé tělo, usmívajíc se zálibně pod tímto teplým dotekem. A pak si několikráté za sebou živě představila, jak asi byla Helena líbána, s jakou asi

náruživostí byla celována a dobyta, rájel se cizím zážitkem jako vlastním a usnula k svým hubeným kolenům chrčícího psa.

Potom přišlo nevlídne ráno. Mlžilo. Mlžilo se toulalo nad mraky nabíjejíc je teplem. Hodiny ze sousedního bytu odbily pátu.

Helena bděla.

Nevyspalá, celá rozlámaná vyšla s tetou z domu, pospíchala za ní ulicemi a bojácně vešla do kostela svatého Ignáce, kde — dle tetina domnění — měla nalézt své smíření.

Kostel neútlelně studil. Helena si vzpomínala, jak pohané radostně uctívali své bohy na vysokých, sluncem zalitých kopcích, jak ověnčeni tančili kolem jejich oltářů a nechvěli se bázni před nimi a nechvěli se bázni před jejich nelítostnou, přimačkávající dlaní. Ale zlato oltářů, rozčilující zápach kadidla, blikající světla a kroky, dunící slavnostně v chrámové prostoře, zakazovaly jí každou vzpouru proti neviditelné vrchnosti, knězem representované. Je bůh? Není boha? Nevěděla. Ale tolik lidí v něj věří! Tedy asi je! Je to však onen stařec, který se vážně z mraků dívá? Je to jeho oko, které se na ni pouští ze symbolického trojúhelníku? Je Kristus jakýmsi císařem, obtácejícím se dvorem andělů, císařem, který má na zemi svého hofmistra a na tisíce dobrě placených služebníků? Rozumí Kristus pouze latinsky? Je-li bohem, lze k němu mluvit duší a ne prostřednictvím člověka.

Zakolísala.

Ale teta, jako by vystihla její pochyby, zasyčela poroučlivě:

„... oytuj své svědomí!“

Helena sklonila hlavu a pomyslela si:
„nad přeci... snad přeci mne bůh osvo-
z mé bolesti!“ —

Potom poklekl u zpovědnice a zahlédla dře-
věnou mřížkou tlustého kněze. Nezalekla se ho.
Řekne mu všechno. Umínila si tak pevně.

Vracejíc se do dětských let, nalezla ve své
paměti naučenou zpovědní formulí a zajikla se:

„Zpovídám a vyznávám se bohu všemohou-
címu a vám, otče duchovní, na místě božím, že
jsem se od své poslední zpovědi...“

Kněz se ve zpovědnici několikrát zavrtěl a
uveleboval se na sedadlo poněkud úzkém.

„Milovala jsem!“ řekla pak Helena prostě,
„hřešila jsem láskou!“

„Dobře, dcero!“ usmál se samolibě zpo-
vědník, „dobře, že se vyznáváte! Ale musíte mi
říci, jak!“

Krev, snad všechna krev Helenina těla vjela
tryskem do spánků, zaplavila líce, nadula krční
tepny a rozbuchala její srdce.

„Hřešila jsem, jako hřeší ženy!“ zašeptala.

„Vaše stydlivost, milá dcero, vnuká mi ne-
důvěru v dokonalou pravdu vašich slov.“ Kně-
zova řec zněla lisavě a domlouvavě, prosívána
jsouc mřížkou zpovědnice. „Hřešila jste jako jiné
ženy. Kterak víte, jak jiné ženy hřeší?“

„Slýchala jsem o tom.“

„A zúčastnila jste se hovoru?“

„Ano!“

„Mluvila jste tedy ráda a často o věcech
nestydatých. Vidíte!“ rozstarostlivěl se knězův

šepot, „vidíte, bývala byste mi zamlčela
nevědomky — těžký hřich! Ale netušíte se!
Proto jsme zde my, služebníci boží,
vás na zapomenuté hřichy upozornili a va-
met osvěžili.“

Šepot knězův přešel do vyšší, rychlým dý-
cháním podporované tóniny.

„Wormský biskup Burchard, pastýř o své
stádo starostlivý, předepsal nám zpovědníkům
otázky, jimž se máme při zpovědi dívek řídit.“

Tělnatý páter vylovil ze záhybu svého rou-
cha knížku a mrskl okem po Heleně. Zahlédl
krásnou, zrůměněnou tvář a oči horečně se lesk-
noucí, viděl rty strachem roztrhané a zálibně si
mlaskl.

Otevřel zpovědní zrcadlo a přelétl zběžně
jeho první otázku:

„Fecisti quod quaedam mulieres solent,
quoddam molimen aut machinamentum in
modum virilis membra ad membranam tuae vo-
luptatis et illud loco verendorum tuorum aut
alterius cum aliquibus ligaturis, ut fornicatio-
nem faceres cum aliis mulieribus, vel alia eo-
dem instrumento, sive alia tecum?“

Helena cítila během jeho mlčení, že se prkna
pod jejími koleny rozžavují a že na ni padá
něco děsného, neviditelného, nějaký přízrak zlý
a oslizlý. Kněz si ovlázl jazykem rty a zeptal
se otcovsky:

„Činila jsi snad, co jisté ženy činívají a co
biskup Burchard ve své prozírávosti tázati se na-
kazuje, činila jsi snad, že jsi nějakým nástrojem.“

Jednou dalších slov už Helena neslyšela.
Hanba, užasná hanba ji zatopila, uchopila se jí ruka a mrštila jí do pachnoucího bahýnku.

To, o čem nikdy v životě neslyšela, o čem vůbec nevěřila, že by mohlo být, o tom dovídala se v kostele, na místě božím. Zdálo se jí, že je řepeň kněze svlékána a brutálně dotykána, zdálo se jí, že omdlívá a jen matně, mechanicky, téměř v bezvědomí zašeptala: „Ne!“

Rozdrážděná, sádlem zateklá očka knězová se rozjiskřila. Rozpaky divčiny mu zalahodily. Proto si přečetl další otázky, aby je pak mohl rychleji překládat:

„Fecisti quod quaedam mulieres facere solent ut jam supra dicto molimine, vel alio aliquo machinamento, to ipsa in te solam faceres fornicationem?

Fecisti quod quaedam mulieres facere solent, quando libidinem se vexantem extinguere volunt, quae se conjungunt quasi coire debeant ut possint, et conjungunt invicem puerperia sun, et sic, fricando pruritum illarum extinguere desiderant?

Fecisti quod quedam mulieres facere solent, ut succumberes aliquo jamento et illud jumentum ad coitum qualicumque posses ingenio, ut sic coire tecum?“

Zadýchal se, překládaje latinské otázky wormského biskupa zrychlěji a zrychlěji, kladla důraz na jejich choulostivost, ohňívajíce si své studené, masité ruce na Helenině vzbouřeném studu. A když jí dával rozhřešení a Helena

sé vypotácela z hrozného koutku, když svou poslední víru v dobrotu a smíření nastavil jí stolu k políbení a provázel chod sladce křesťanským úsměvem.

Ožila poněkud, když přijímal boha, začarovaného do plátku hostie a vyšla z kostela ven sestárlá o deset let. Stárla včera, stárla dnes, život se kolem ní řítil ku předu a šklebil se na ni špatností, nízkostí, necudností a hanbou. A co spáchala? Co spáchala?

Dala se milovanému člověku z lásky.

Teta našlapovala vedle ní na paty, šla slavnostně rozdurděná a blahosklonně milostivá, tloukla do chodníku podpatky a chvílemi šlehlá pátravým zrakem po Heleně, co ona, co asi ona...?

„Kdyby,“ rozhodla se náhle, „kdyby se stalo a tys pocítila, že se s tebou děje nějaká změna, nezapomeň na pražskou tetu, která ještě nikdy nikoho z příbuzenstva bez pomoci a útěchy boží nenechala.“

„A co bys... ty... jak bys mi...?“

„Pomohla? Pomohu, poněvadž ani bych nesnese pomyšlení, že by v naší rodině, až dosud bezúhonné, mělo něco přijít na svět bez posvátného stavu manželského. Ale neboj se,“ tišila Heleninu zřejmou úzkost, „snad nejsi tak chytlavá jako tvoje máma, dej jí pánbu věčnou slávu a lehké odpočinutí. Ta taky jako ty...“ — teta se nervosně ohlédlá — „víš, nu, proč to tajit, zapomněla se s tvým táhou jednou po muzice a ty jsi se tenkrát narodila, sotvaže máma přišla z kostela s věncem na hlavě.“

„Léhášely k nádraží.
„Uzel a koš si u mne nech, abys měla
co přijet; nevrátíme se. A doma nelži.
posvěcující milosti boží! Nezapomeň na to!“

Nádraží zdravě oddychovalo. Vlaky — zdálo se — hrály si na honičku po protínajících se kolejích.

Plna nadějí a lásky přijela včera ráno do Prahy. A dnes odjízdí smutná, ubitá.

A proč?

Poněvadž byla duší příliš čista a nedovedla se přetvařovat.

To byl počátek viny Heleny Rottrové.

Probouzela se za teplých smířlivých nocí a vyhlížela z okénka jejich statku. Vedlo do zahrady. Stály tam jabloně s kulovitými korunami i hrušky metlicovité k nebi vypjaté, voněl tam hořce černý bez a tráva štavnatě vyrůstala kolem kmene lišeňkem potáhnutých, který jím dával šedězelenou patinu. Pokud se měsíc nezvětšil a noc trpěla temnem, neosvětlována jeho anemickou pochodní, nebývalo Heleně do pláče.

Upokojovala ji kompaktní masa tmy všechno pronikající, stromy neměly pohádkovitých odstínů, neménice se měsíčním reflektorem v kužisu krajkovité vyřezávanou. Noční oddech spamilého léta vstupoval do její duše, mírně tempo svéhlavě protivných myšlenek.

Ale když jednou po těch těšivých nozech utkvěla na klenbě hvězdami propálené bělostná ampule a dštila do nedozírné hloubi pod sebou narcisově bílé světlo, přitiskla Helena tvář na malou tabulku okénka a omžila jí bohatými slzami.

Neboť se v ní ničeho neměnilo, příroda zapomněla jí připomenout její ženství a Helenino nitro stálo na prahu onoho tajemna, oněch záračných procesů a geniální práce buněk, které ženu štěpí, rozdvojují, zatlačujíce její já do pozadí, ménice ji v žírnou půdu, nutnou, účelnou a předurčenou pro vzrůst budoucí bytosti.